

Flexwerk

Uit onderzoek van Possenriede en Plantenga blijkt dat flexibele werktijden een positief effect hebben op de tevredenheid van werknemers over de balans tussen privé- en werktijd en arbeidsvreugde in het algemeen. Voor het **Tjalling C. Koopmans Instituut** onderzochten zij de arbeidsvreugde van meer dan 20.000 ambtenaren. Tegen de verwachtingen in blijkt het positieve effect van flexibele werktijden nagenoeg even groot te zijn voor mannen, voor vrouwen, voor werknemers met en voor werknemers zonder kinderen. De onderzoekers hebben ook de effecten van telewerken en parttime werken op de arbeidsvreugde van ambtenaren onderzocht, maar deze effecten blijken verwaarloosbaar.

Possenriede, D. en J. Plantenga (2011) Access to flexible work arrangements, working-time fit and job satisfaction. *Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper Series*, 22.

Ervaring

Medewerkers van een call-center leren in het eerste jaar veel belangrijke vaardigheden die hun effectiviteit beïnvloeden. Hun arbeidsproductiviteit neemt gemiddeld met 75 procent toe in het eerste jaar. Dit blijkt uit onderzoek van De Grip *et al.*, gepubliceerd door **METEOR**. Naast de eigen ervaring leert een werknemer ook van zijn of haar collega's. Werknemers die met meer ervaren, en dus productievere collega's samenwerken, presteren beter dan hun collega's die in minder ervaren teams werken. Een toename van de gemiddelde ervaring van een team met een standaarddeviatie leidt tot een toename in de individuele productiviteit van een beginnende werknemer met elf tot veertien procent van een standaarddeviatie.

Grip, A. de, J. Sauermann en I. Sieben (2011) The role of peers in estimating tenure-performance profiles: evidence from personnel data. *METEOR Research Memorandum*, 052.

Banktoezicht

Beck *et al.* ontwikkelen voor het **European Banking Center** een theoretisch model waarin ze de afwegingen van toezichthouders modelleren als deze te maken krijgen met internationaal opererende banken. Hieruit blijkt dat het hebben van buitenlandse aandelen aan de ene kant, en buitenlandse deposito's en activa aan de andere kant, verschillende effecten hebben op de interventiebeslissing van nationale toezichthouders. Empirisch onderzoek bevestigt dat er door nationale toezichthouders relatief vroeg wordt ingegrepen bij banken met een hoog aandeel buitenlandse aandelen, terwijl er bij banken met een hoog aandeel buitenlandse deposito's en activa juist relatief laat wordt ingegrepen. De onderzoekers concluderen dat een internationale toezichthouder efficiënter toezicht kan houden als deze de juiste bevoegdheden heeft.

Beck, T., R. Todorov en W. Wagner (2011) Bank supervision going global? A cost-benefit analysis. *European Banking Center Discussion Paper*, 033.

Thuiszorginkoop

Door de liberalisatie in de thuiszorg zijn er nieuwe bedrijven toetreden die gespecialiseerd zijn in het aanbieden van laagdrempelige dienstverlening, zoals schoonmaken en boodschappen doen. Deze bedrijven opereren naast de traditionele thuiszorginstellingen die gespecialiseerd zijn in meer complexe zorgtaken als verpleging. Gemeentes dragen zorg voor de inkoop van thuiszorg. Hoe moeten zij hun zorginkopen in deze marktomstandigheden vormgeven om het welzijn te optimaliseren? Deze vraag onderzoeken Boone en Schottmüller namens **TILEC**. Zij concluderen dat indien gemeenten één aanbesteding doen voor zorginkoop, de goedkopere bedrijven met eenvoudige specialisatie de aanbesteding vaker winnen, ook al zou een meer gespecialiseerd bedrijf een hogere welvaart genereren in termen van kosten versus geboden kwaliteit.

Boone, J. en C. Schottmüller (2011) Procurement with specialized firms. *TILEC Discussion Paper*, 054.

Overheid

Voor de **Europese Centrale Bank** onderzoeken Afonso en Jalles het effect van de grootte van het overheidsapparaat op economische groei. Hiertoe ontwikkelen zij een model waarin een grotere overheid leidt tot een lager optimaal niveau van private consumptie en tot een daling van de arbeidsproductiviteit. Vervolgens voeren zij op basis van dit model een empirische analyse uit met gegevens van 108 landen over de periode 1970–2008. De resultaten van het onderzoek laten zien dat een grotere overheid inderdaad een negatief effect heeft op de economische groei. De onderzoekers vinden verder een positief effect van de institutionele kwaliteit op het reële bbp per hoofd.

Afonso, A. en J.T. Jalles (2011) Economic performance and government size. *ECB Working Paper Series*, 1399.

Ongelijkheid

Ongelijkheid in onderwijskansen verklaart tot 35 procent van de ongelijkheid in onderwijsresultaten. De invloed van het verschil in onderwijskansen is het grootst in continentaal Europa en Latijns-Amerika. Dit volgt uit het onderzoek dat Ferreira en Gignoux hebben uitgevoerd namens **IZA**. Zij baseren zich bij hun onderzoek op gegevens uit het Programme of International Student Assessment (PISA) van de OESO. De ongelijkheid wordt door de onderzoekers berekend als het gedeelte van de variantie in onderwijsresultaten dat kan worden verklaard door vooraf vastgestelde verschillen tussen leerlingen. Ongelijkheid in onderwijskansen blijkt negatief gecorreleerd aan de uitgaven aan primair onderwijs en positief aan het aandeel inschrijven in het secundair technisch- of beroepsonderwijs.

Ferreira, F.H.G. en J. Gignoux (2011) The measurement of educational inequality: achievement and opportunity. *IZA Discussion Paper Series*, 6161.

Paradox

Hoewel Europa voor wat betreft het aantal wetenschappelijke publicaties Amerika verslaat, ontbeert het de capaciteit om deze kennis om te zetten in innovatie, werkgelegenheid en economische groei, terwijl dit in Amerika wel gebeurt. Dit wordt door Herranz en Ruiz-Castillo omschreven als de Europese paradox. Zij onderzoeken deze paradox namens het **CEPR** en concluderen dat deze niet bestaat. Hoewel wetenschappers uit de EU meer artikelen publiceren dan hun collega's uit de Verenigde Staten, is de impact van deze artikelen gemeten aan de hand van verschillende citatie-maatstaven beduidend lager dan die van artikelen van Amerikaanse wetenschappers. De ervaren voorsprong in wetenschappelijk opzicht in vergelijking met de Verenigde Staten blijkt volgens de auteurs dus niet te bestaan.

Herranz, N. en J. Ruiz-Castillo (2011) *The end of the European Paradox*. CEPR Discussion Paper Series, 8674.

Loonprofiel

De Nederlandse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door lage baanmobiliteit en een lange gemiddelde werkloosheidsduur. Namens het **CPB** onderzoekt Deelen het verband tussen loonontwikkelingen over het dienstverband en baanmobiliteit. De empirische analyse laat zien dat loonprofielen over het dienstverband in Nederland steil zijn in vergelijking met die in andere landen. Bovendien blijken sectoren met steile loonprofielen gekenmerkt te worden door een hoog aandeel oudere werknemers en door een lange gemiddelde duur van het dienstverband. Dit impliceert dat steile loonprofielen samen gaan met lage niveaus van baanmobiliteit.

Deelen, A. (2011) *Wage-tenure profiles and mobility*. CPB Discussion Paper, 198.

Discriminatie

Statistische discriminatie op de arbeidsmarkt houdt in dat groepen werknemers hun investering in onderwijs aanpassen aan de verwachtingen die werkgevers hebben over hun gedrag. Hierdoor wordt de verwachting van de werkgevers een *self-fulfilling prophecy*. De Haan *et al.* laten voor het **Tinbergen Instituut** middels een theoretisch model zien dat statistische discriminatie plaats kan vinden indien er sprake is van competitie tussen werknemers. In een experiment tonen zij vervolgens aan dat deze vorm van discriminatie ook daadwerkelijk plaatsvindt. De onderzoekers stellen dat overheden in tijden van baanschaarste maatregelen moeten nemen om deze vorm van discriminatie tegen te gaan.

Haan, T. de, T. Offerman en R. Sloof (2011) *Discrimination in the labor market: the curse of competition between workers*. Tinbergen Institute Discussion Paper, 174.

Cultuur

De Franse regering heeft in het afgelopen decennium meerdere voorstellen gedaan om de onafhankelijkheid van de Europese Centrale Bank in te perken. Dit doorgaans tot ongenoegen van onder andere Duitsland. Van Esch en De Jong onderzoeken namens het **Tjalling C. Koopmans Research Institute** of de verschillen tussen lidstaten van de EU in de voorkeur voor de mate van onafhankelijkheid van de ECB zijn gebaseerd op verschillen in economische kenmerken. Zij concluderen dat deze verschillen geen verklaring geven voor de verschillen in voorkeuren. Culturele verschillen met betrekking tot de acceptatie van machtsconcentratie in een klein aantal politici of instituties, zoals gemeten middels de Power Distance Index, verklaren deze verschillen wel.

Esch, F. van, en E. de Jong (2011) *Culture matters: French-German conflicts on European Central Bank independence*. Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper Series, 23.

Clusters

Clustering van niet-westerse immigranten in specifieke wijken draagt bij aan hun arbeidsparticipatie. Immigranten die in een wijk wonen met een hoge concentratie immigranten hebben gemiddeld 29 procent vaker een betaalde baan en verdienen gemiddeld 161 procent meer dan immigranten in minder geconcentreerde wijken. Dit blijkt uit onderzoek van Beckers en Borghans namens **UNU-MERIT**. Zij baseren zich op gegevens van bijna 92.000 immigranten in Nederland over de periode 1999–2004. Hoewel een OLS-analyse een negatief effect van clustering op arbeidsmarkt-uitkomsten laat zien, blijkt het positieve verband uit een lineaire analyse van instrumentele variabelen, met name als er rekening wordt gehouden met overige karakteristieken van de wijk.

Beckers, P. en L. Borghans (2011) *Segregation in neighbourhoods and labour market outcomes of immigrants: evidence from random assignment in the Netherlands*. UNU-MERIT Working Paper Series, 068.

Securitisatie

Carbó-Valverde *et al.* onderzoeken namens **Center** de effecten van securitisatie op kredietrantsoenering. De onderzoekers constateren om te beginnen dat bedrijven die een intensievere samenwerking met hun bank hebben, gemeten aan de hand van de duur van de relatie en het aantal relaties met andere banken, toegang hebben tot meer krediet en minder te maken hebben met rantsoenering. Als de bank veel securitisaties uitvoert, heeft dit een positief effect op de beschikbaarheid van krediet voor het bedrijf in normale economische tijden, maar ook een negatief effect op de kredietverstrekking in tijden van crisis. Dit effect is het grootst als de securitisaties worden uitgevoerd op basis van hypotheek-onderpand.

Carbó-Valverde, S., H.A. Degryse en F. Rodriguez-Fernandez (2011) *Lending relationships and credit rationing: the impact of securitization*. Center Discussion Paper, 034.